

РЕШЕНИЕ

№ 11277

гр. С, 29.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 128 СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: С И

при участието на секретаря П А

като разгледа докладваното от С И Гражданско дело № 20221110121705 по
описа за 2022 година

Предявени са искове от „ПИБ“ АД, ЕИК ....., със седалище и адрес на управление гр.С, бул.“Д Ц“ № 37, за признаване за установено по отношение на А. А. П, ЕГН ....., адрес гр.С, ул.“Л Б“ № 3, ет.3, че последият дължи на ищеца сумите, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК по ч.гр.д.№ 64130/2020 г. по описа на СРС, а именно 2 000.00 лв., представляваща неизплатена главница по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № .... /08.08.2008 г., ведно със законна лихва от 18.12.2020 г. до изплащане на вземането, договорна лихва в размер на 1127.72 лв. за периода от 17.12.2017 г. до 10.12.2020 г., както и разноски в размер на 60.00 лв. за връчване на покана за предсрочна изискуемост.

Претендират се и направените разноски по настоящето дело и по предходно проведеното заповедно такова.

В исковата молба се твърди, че между страните на 08.08.2008 г. е сключен договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № ....., с която е предоставена на ответника сумата 2000.00 лв. под формата на овърдрафт. Ищецът обръща внимание, че съобразно чл.7 от договора, при непогасяване до датата на падежа на пълния усвоен размер на кредита, кредитополучателят дължи на банката след изтичане на първите 3 отчетни периода годишна лихва, съобразно действащите Общи условия и тарифа. Отбелязва се, че дължимата лихва е 16% върху дебитните салда, формирани в резултат на ПОС-транзакции и 18% за всички останали дебитни салда по сметката.

Според ищеца, ответникът е усвоил изцяло отпуснатият му в заем сума, като е изброил изчерпателно транзакциите, с които е станало това. Признава се и за извършени частични плащания, като се твърди, че кредитът е в просрочие, считано от 19.02.2010 г., като е обявен за предсрочно изискуем с покана, връчена на кредитополучателя на 15.11.2020 г.

Сочи се, че към този момент размер на дълга възлиза на 22 327.55 лв., като в настоящето производство се претендира само част от тази сума.

В срока за отговора, ответникът по делото, чрез назначения му от съда особен представител, е депозирал такъв, в който се съдържат доводи по допустимостта и основателността на предявените искове. По същество се навеждат доводи за погасяване по

давност на предявените вземания. Аргументира се становище, че към 19.02.2010 г., от която дата кредитът е в просрочие, са действали Общи условия, съобразно които той би следвало да стане автоматично предсрочно изискуем след изтичане на 150 дни от просрочение на което и да е задължение. В този смисъл се оспорва предсрочната изискуемост да е настъпила на 11.12.2020 г., с изтичане на срока, предоставен с поканата от страна на банката до ответника.

Отделно от това се изразява становище, че изискуемостта настъпва на падежа на задължението, без да е необходимо да се обявява предсрочна изискуемост. В тази насока ответникът се позовава на посочената в договора дата за ползване на овърдрафта, а именно 08.08.2010 г. Предвидената в чл.3 от договора вр. чл.36.1 от ОУ, възможност за автоматично удължаване на срока пък се оспорва като установена с неравноправна клауза, попадаща в забраната на чл.143, ал.2, т.9 ЗЗП вр. чл.24 от ЗПК.

На самостоятелно основание извод за погасяване на претенциите по давност се прави като се аргументира наличието на множество падежи /с предвиден отчетен период от 45 дни/, от всеки от които тече отделен давностен срок.

С оглед на това от съда се иска да отхвърли предявените искиове.

В съдебно заседание страните се представляват от пълномощници, които поддържат направените с исковата молба и отговора към нея искания и възражения.

По делото са ангажирани писмени доказателства, назначена и изслушана е съдебно-счетоводна експертиза.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

От представения Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № ..../08.08.2008 г. се установява, че на 08.08.2008 г., между „ПИБ“ АД, като кредитор, и А. А. П., посочен като титуляр, е сключен договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип, по силата на който банката е поела задължение да предостави на титуляря банков кредит овърдрафт в размер на 2000 лева. Кредитополучателят се е задължил да ползва сумата и да я върне заедно с дължимите лихви. Според чл.3 от договора срокът на ползване на овърдрафта е до 08.08.2010 г., като същият се подновява автоматично при условията и по реда, предвидени в Общите условия на банката за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип. Съгласно предвиденото в договора при непогасяване до датата на падежа на пълния размер на дебитното салдо, формирано по сметката до края на последния отчетен период, титулярят заплаща на банката, след изтичане на първите 3 отчетни периода, годишна лихва в размер, съгласно действащите Общи условия и Тарифа за таксите и комисионите на банката. Към датата на подписване на договора годишната лихва, начислявана от банката върху дебитното салдо по сметката е в размери, както следва: 16 % - за дебитни салда, формирани в резултат на ПОС-транзакции; 18 % - за всички останали дебитни салда по сметката - чл.7 от договора. Според чл.8 от договора при неплащане до падежа на минималната погасителна вноска или надвишаване на разрешения кредитен лимит банката начислява върху непогасената част на минималната погасителна вноска, респ. върху надвишението на кредитния лимит, наказателна лихва в размер на договорения лихвен процент с наказателна надбавка в размер на 12 пункта, респективно с наказателна надбавка в размер на 1/12 от наказателната надбавка за надвишение на разрешен кредитен лимит. За ползването на кредитната карта картодържателят дължи такси и комисионни съгласно тарифата на банката, неразделна част от договора. В чл. 11 от договора титулярят е декларирал, че са му предоставени и е запознат с Общи условия на банката.

Съгласно чл. 18 от Общите условия на „ПИБ“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип Mastercard и Visa, приети с Решение на Управителния съвет на банката от 17.04.2007 г., изменени и допълнени с Решения от 24.07.2007 г. и 18.12.2007 г., 17.06.2008 г., 24.06.2008 и 22.07.2008 г., титулярят се е

задължил всеки месец до падежа или на следващия работен ден, ако падежът е неработен ден, да внася по сметката минималната погасителна вноска, посочена в извлечението. Според чл. 27, б. „а“ от ОУ банката има право да обяви овърдрафта за изцяло и предсрочно изискуем, когато титулярят не извърши което и да е плащане по договора и ОУ повече от 5 работни дни след датата, на която такова плащане е станало изискуемо. Разпоредбата на чл.36.1 от ОУ предвижда автоматично удължаване на срока на действие на договора всеки път за нов едногодишен срок, при условие, че никоя от страните не е направила изявление за прекратяването му преди изтичане на текущия срок.

От заключението на приетата съдебно-счетоводна експертиза, което следва да се кредитира по реда на чл. 202 ГПК като обективно, пълно и неоспорено от страните се установява, че размерът на усвоените средства за периода от 10.08.2008 г. до 31.12.2009 г. е възлиза на сумата от общо 5 872,14 лв. Установява се, че средствата, предоставени за ползване, са усвоявани многократно до размера на наличността по отпуснатия лимит. Експертът е посочил, че за периода 08.09.2008 г. до 04.12.2009 г. извършените погасявания от ответника са в размер на 3 540 лева. От заключението на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза се установява, че размерът на задълженията на ответника са както следва: сумата от 2000,00 лева непогасена главница; договорна лихва за периода от 08.08.2008 г. до 19.12.2016 г. в размер на 10 385,49 лева; наказателна лихва надвишен лимит за периода от 08.08.2008 г. до 19.12.2016 г. в размер на 3 707,15 лева; наказателна лихва минимална вноска за периода от 08.08.2008 г. до 19.12.2016 г. в размер на 4 549,33 лева; както и разноси за обявяване на предсрочна изискуемост в размер на 60,00 лева. Посочено е, че размерът на договорната лихва за периода от 17.12.2017 г. до 10.12.2020 г. е 1 127,73 лв.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено от правна страна следното:

Предявените иски са с правно основание чл.422 вр. чл.415, ал.1 от ГПК вр. чл.79, ал.1 ЗЗД вр. чл.430 ТЗ и имат за предмет установяване дължимостта на посочените суми в издадената по реда на чл.417 ГПК заповед за изпълнение на парични задължения.

От приложеното към настоящето, ч.гр.дело № 64130/2020 г. по описа на СРС е видно, че въз основа на заявление по реда на чл.417 ГПК в полза на дружеството ищец е била издадена заповед за изпълнение за следните суми: сумата от 2000 лв., представляваща неизплатена главница по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № ..../08.08.2008 г., ведно със законната лихва от 18.12.2020 г. до изплащане на вземането, договорна лихва в размер на 11 890,18 лв. за периода от 19.02.2010 г. до 10.12.2020 г., наказателна лихва в размер на 8 256,48 лв. за периода от 08.03.2010 г. до 19.12.2016 г., законна лихва в размер на 3,89 лв. за периода от 11.12.2020 г. до 17.12.2020 г., разноси в размер на 60 лв. за връчване на покана за предсрочна изискуемост, годишна такса за поддръжка на кредитна карта в размер на 117 лв.

С определение № 1660/24.02.2022 г., постановено по ч.гр.д.№ 1556/2022 г. по описа на СГС, е отменено разпореждане № 20192905/01.10.2021 г. по ч.гр.д. № 64130/2020 г. на СРС, 128 с-в, с което е постановено връщане на подаденото от длъжника възражение по чл. 414 ГПК.

При тези данни се установява, че ищецът е провел заповедно производство по отношение на процесните вземания и искът е предявен в срока по чл.415, ал.1 ГПК, поради което и същият се явява процесуално допустим.

По основателността на иска, съдът намира следното:

За основателността на предявените иски в тежест на ищеца, съобразно разпоредбата на чл.154, ал.1 ГПК, е да установи наличието на валидно облигационно

правоотношение с ответника, по силата на което да му е предоставил в заем сумата от 2000.00 лв., както и усвояването на последната на ответника.

По делото е установено съществуването на валидна облигационна връзка между „ПИБ“ АД и А. А. П. с предмет - издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит /овърдрафт/ по разплащателна сметка № ....., както и че банката е изпълнила задължението си за предоставяне на парични средства на кредитополучателя в размер на 2000.00 лева. От приетото по делото и неоспорено от страните заключение на вещото лице в резултат на извършената от него съдебно-счетоводна експертиза се установява, че банката е изпълнила задълженията си по договора, като е предоставила възможността на кредитополучателя да ползва сумата по договора съобразно уговорения лимит, както и че кредита, като се има предвид специфичния механизъм на усвояване на този вид кредити е бил усвояван многократно.

Сключеният между страните договор по своята правна същност представлява по дефиниция договор за револвиращ кредит, тъй като с договора страните са се съгласили в рамките на целия срок на действие на същия кредитополучателят да разполага с определена сума /кредитен лимит/ в случая - в размер до 2000 лева, която може да ползва многократно и неограничено във времето в рамките на целия срок на действие на договора в пълен размер или частично. При тази разновидност на договора за кредит, за разлика от стандартния договор за потребителски кредит, сумата в рамките на договорения кредитен лимит се ползва многократно, като липсват отнапред установени в конкретен размер и падеж дължими вноски, на които да е разсрочено на части връщането на еднократно дадената в заем сума както е при стандартния договор за потребителски кредит. При договора за револвиращ кредит връщането на заетата сума е обусловено по размер от волята на държателя на картата и ползваната от него сума в рамките на кредитния лимит.

Със Закона за потребителския кредит от 2010 г. е отменен действащият в периода 01.10.2006 г. – 12.05.2010 г. Закон за потребителския кредит (отм.), като сключеният между А. А. П. и „ПИБ“ АД договор за кредит отговаря на изискванията на чл. 10 ЗПК (отм.) – същият представлява договор за потребителски кредит, свързан с използването на кредитна карта, който съдържа информация за горната граница на кредита – 2000 лева (чл. 2 от договора), условията за ползване и връщане на кредита (чл. 4, чл. 6 от договора и приложимите към него Общи условия на „ПИБ“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип MasterCard и Visa), както и за годишния лихвен процент и разходите, приложими към момента на сключване на договора (чл. 7-8 от договора). Следователно, съобразно разпоредбата на чл. 14, ал. 1 ЗПК (отм.), процесният договор е действителен, като не се установява и същият да съдържа неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143-148 ЗЗП (арг. чл. 12 ЗПК (отм.).

За разлика от стандартния договор за потребителски кредит, при който падежът за плащане на изначално определените по размер вноски, на които е разсрочено плащането на части на еднократно отпуснатата в заем сума, при договора за кредитна карта /револвиращ кредит/ падежът за връщане на цялата усвоена главница по кредита настъпва към установения краен падеж, респ. - при предсрочно прекратяване на договора. В процесния договор за револвиращ кредит не е уговорен брой на погасителните вноски на предоставената сума. Възникването, падежът и размерът на задължението за погасяване, нито са определени в договора, нито са определяеми, а зависят изцяло от поведението на длъжника. Погасяването на задълженията по договора за револвиращ кредит не се изпълнява на предварително договорени анюитетни вноски. При ползването на такъв вид кредит, кредитополучателят има възможност да тегли суми в брой или да нарежда плащания за суми до определен лимит. Кредитният лимит може да се използва при необходимост и се погасява с всяко постъпване на средства по сметката, като няма определена месечна вноска и лихвата, която се заплаща се начислява само върху ползваната част и за дните, през които

тя е ползвана.

Спорно по делото се явява обстоятелството от кой момент настъпва изискуемостта на задълженията по процесния договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка, респективно от кой момент започва да тече погасителната давност за тях.

От представените по делото Общи условия, действащи към момента на подписване на процесния договор – 08.08.2008 г., до момента, в който се твърди същият да е бил обявен за предсрочно изискуем от банката – 11.12.2020 г., е видно че съгласно раздел I, т.1, б.,з“ за падеж по договора е предвидена датата, до която титулярят е длъжен да погаси изцяло задълженията си по сметката или не по - малко от минималната погасителна вноски; за дата на падежа се счита всяко 5-то число от месеца, а ако то е неработен ден, датата на падежа е първият следващ работен ден, съответно в изменените ОУ - всяко 5- то число от месеца.

Срокът на ползване на кредитният лимит по процесния договор е до 08.08.2010 г. /чл. 3 от договора/. Според т.36.1 от ОУ срокът за ползване на овърдрафта се удължава автоматично всеки път за нов едногодишен срок при условие, че никоя от страните не уведомила другата за прекратяване на договора най - малко 60 дни преди изтичане на текущия срок. Съгласно т.37.1 от ОУ банката подновява срока на валидност на картата служебно, доколкото е продължен срокът на овърдрафта, като издава нова карта.

В конкретния случай ищецът твърди, че договорното правоотношение между банката и ответникът е било подновявано по реда на т.36.1. от Общите условия, като на 11.12.2020 г. задължението по договора били обявено за предсрочно изискуемо с получаването от кредитополучателя на уведомление за предсрочна изискуемост. Ищецът не е представил доказателства за подновяване на кредитната карта на ответника. Поради това следва да се приеме, че кредитната карта на ответника не е била подновявана. Договорът за кредит овърдрафт е бил сключен във връзка с откриването в полза на ответника на разплащателна сметка и издаването на ответника на кредитна карта и ползването на овърдрафта практически се е извършвало чрез кредитната карта, издадена на ответника. След като кредитната карта не е била подновявана, овърдрафт не е бил ползван след неговото усвояване и изтичане на срока за ползването му. В доказателствена тежест на ищцовото дружество е да установи по реда на пълното и главно доказване, че срока на ползване на овърдрафта е бил удължаван по реда на т.36.1. от ОУ, като е било необходимо да ангажира доказателства, че кредитната карта, посредством която е бил усвояван процесният кредит е била преиздавана след изтичане на срока на валидност на същата, респективно – че след изтичане на двугодишния срок по договора, кредитополучателят е извършвал платежни операции с тази кредитна карта. Този извод следва пряко от същността на кредитната карта, която представлява електронен платежен инструмент /ЕПИ/ по смисъла на Закона за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи /ЗППЕПИПС – отм. /, обнародван в ДВ, бр. 31 от 08.04.2005 г., в сила от 09.10.2005 г., отм. ДВ, бр. 23 от 27.03.2009 г., в сила от 01.11.2009 г. Кредитната карта е едновременно ЕПИ, но тя представлява и средство за предоставяне на револвиращ кредит, при който картодържателят може да използва предоставените му средства до определен лимит, като междувременно следва да погасява частично или изцяло получените парични средства в определени срокове, съгласно условията на договора. Установяване на това обстоятелство е необходимо, тъй като съгласно чл.37.1. от ОУ банката подновява срока на валидност на картата служебно, доколкото е продължен срокът на овърдрафта, като издава нова карта. Следователно, ако срокът на договора е продължен, банката е длъжна да издаде нова карта и обратно – ако срокът на договора не е подновен, такава карта не се издава.

След 08.08.2010 г., на която дата най-късно е изтекла валидността на получената на 08.08.2008 г. от ответника кредитна карта и при липсата на доказателства, че след тази дата е издадена нова кредитна карта по процесния договор се налага извод, че срока на договора е

изтекъл на 08.08.2010 г. По тези съображения съдът приема, че падежа на задължението за връщане на заемната сума е настъпил от м.09.2010 г. /чл.430, ал.1 от ТЗ/, от която дата започва да тече давностния срок за главницата, като същия изтича през м.09.2015 г. по отношение на главницата и разноските.

В допълнение следва да се изясни, че обстоятелството, че банката не е предприела своевременно действия по прекратяване на договора, поради неизпълнение от страна на ответника на задълженията му по същия и е упражнила правомощията си да обяви кредита за предсрочно и изцяло изискуем едва с изпращането на покана на 11.12.2020 г., т. е. над десет години след изпадане в забава на кредитополучателя не обуславя изискуемост на вземанията, считано от тази дата. Подобно разбиране би означавало на практика да се предостави възможност на кредитора едностранно да удължава периода на погасителната давност на вземането, като „обявява“ предсрочна изискуемост дълго след изтичането на давността, което би довело до неравнопоставеност на страните, в частност на кредитополучателя като икономически по - слабата страна в правоотношението.

По отношение началния момент на давността следва да се съобрази разпоредбата на чл.430, ал.1 от ТЗ, съгласно която с изтичане на срока по кредита кредитополучателят е длъжен да върне цялата сума, ведно с уговорената договорна лихва, като ако не е настъпила предсрочна изискуемост на кредита, вземането на кредитора става изискуемо след изтичане на уговорения срок. От този момент започва да тече давността по чл.114 от ЗЗД, като е приложим общият петгодишен давностен срок по чл.110 от ЗЗД. Поради изложените съображения съдът намира, че задължението за плащане на усвоената заемна сума няма характер на периодично, поради което не попада в хипотезата на чл.111, б. "в" от ЗЗД, а се погасява с изтичането на общата петгодишна давност по чл.110 от ЗЗД.

Към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК – 18.12.2020 г., задължението за връщане на заемната сума за главница е погасено по давност. Вземането е било погасено по давност и към датата на обявяване на предсрочна изискуемост – 11.12.2020 г., поради което волеизявлението за едностранно прекратяване на договора с връчване на уведомлението за предсрочна изискуемост на задължението не може да поради правни последици. Изискуемостта на всички задължения по договора е била настъпила още през м.09.2010 г.

Съобразно нормата на чл.119 ЗЗД, с погасяването на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла. Предвид гореизложеното и доколкото се установява, че кредиторското вземане за главница е погасено по давност, то същото се отнася и за акцесорните вземания, касаещи договорна лихва. Доводите на ищеца за дължимост на лихвата за периода от 17.12.2017 г. до 10.12.2020 г. са неоснователни, тъй като задължението за заплащане на договорна лихва предполага наличие на главен дълг, а в случая както вече се посочи вземането за главница е погасено по давност.

Неоснователно е и искането за присъждане на разноски за обявяване на предсрочна изискуемост, тъй като не са във връзка със събиране на вземането - чл.309а ТЗ.

По изложените съображения се налага извод, че предявените искове са неоснователни и като такива следва да бъдат отхвърлени.

Предвид изхода на спора, единствено ответникът има право на разноски, но такова искане не е депозирано от негова страна, а и липсват данни по делото за извършени разходи, поради което съдът не се произнася с решението си по разноските.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените искове от „ПИБ“ АД, ЕИК ....., със седалище и адрес на управление гр.С, бул.“Д Ц“ № 37, за признаване за установено по отношение на А. А. П, ЕГН ....., адрес гр.С, ул.“Л Б“ № 3, ет.3, че последният дължи на ищеца сумите, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК по ч.гр.д.№ 64130/2020 г. по описа на СРС, а именно 2 000.00 лв., представляваща неизплатена главница по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № .... /08.08.2008 г., ведно със законна лихва от 18.12.2020 г. до изплащане на вземането, договорна лихва в размер на 1127.72 лв. за периода от 17.12.2017 г. до 10.12.2020 г., както и разноси в размер на 60.00 лв. за връчване на покана за предсрочна изискуемост.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването на препис от него на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____